

ת"פ 36012/09/18 - מדינת ישראל נגד עומר אבו עסאב

בית משפט השלום בירושלים

ת"פ 36012-09-18 מדינת ישראל נ' אבו עסאב

לפני כבוד השופט איתן כהן
מדינת ישראל: בעניין:

המאשימה

נגד

עומר אבו עסאב

הנאשם

גזר דין

כללי

1. הנאשם הורשע לאחר ניהול הליך הוכחות **בהחזקת שטר כסף מזויף**, שתי עבירות לפי סעיף 462(2) לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: "**החוק**"); **ובקבלת דבר במרמה**, שתי עבירות לפי סעיף 415 רישא לחוק.

העובדות שבהן הורשע הנאשם בהכרעת הדין

2. על פי העובדות שבהן הורשע הנאשם בהכרעת הדין, ביום 17.10.2016 בשעה 22:25 לערך, נכנס הנאשם בלוויית אדם שזהותו אינה ידועה לחנות "מלך הפלאפל והשווארמה" ברח' המלך ג'ורג' בירושלים. הנאשם מסר למוכר שטר מזויף בן 200 ש"ח ושילם באמצעותו עבור שתי פחיות משקה. את העודף נטל הנאשם לעצמו. מאוחר יותר באותו הלילה, ביום 18.10.2016 בשעה 01:07 לפנות בוקר לערך, נכנס הנאשם בשנית לחנות ושילם באמצעות שטר מזויף נוסף בן 200 ש"ח עבור 4 מנות שווארמה. את העודף נטל הנאשם לעצמו.

הנאשם הורשע על שבמעשיו החזיק שטרות הנחזים כשטר כסף ללא הרשאה בדיון בידעו כי הם מזויפים, וקיבל דבר במרמה.

תסקיר שירות המבחן

3. תסקיר שירות המבחן הוגש ביום 02.01.2022. כדי לשמור על צנעת הפרט של הנאשם אפרט את עיקרי הדברים בלבד.

התסקיר סוקר את הרקע האישי, המשפחתי, והתעסוקתי של הנאשם. הנאשם בן 24, גרוש ואב לשניים, עובד בעבודות ניקיון. לנאשם 9 שנות לימוד בלבד ולאורך השנים עבד בעבודות מזדמנות. בילדותו חווה טראומה משפחתית קשה ומציאות חיי מורכבת גם כיום. אסתפק בכך שאומר שבעת שהיה בגיל חמש נרצחה אמו לנגד עיניו והוא הועבר למשמורת אצל משפחת אביו שם חווה ילדות מורכבת וקשה שבמהלכה נחשף לאלימות פיזית

רגשית ומילולית ולשימוש בסמים מצד בני המשפחה. כיום הוא ואחיו מאוימים ברצח על רקע מסוים שאותו לא אפרט במסגרת זו.

בנוגע לשימוש בסמים, מסר שהחל להשתמש בסמים מסוגים שונים בגיל 16, וכי בשנתיים האחרונות הוא משתמש בגראס כדי להרגיע את עצמו. לדבריו הוא אינו רואה בעצמו מכור ושימוש בסמים מזדמן, ולכן שלל צורך בגמילה ושלל רצון לחדול את השימוש. בדיקה לגילוי שרידי סם שמסר בשירות המבחן העידה על שימוש בגראס.

הנאשם אינו מעוניין בהתערבות טיפולית אולם ביטא רצון לקבל סיוע כלכלי ולצורך כך הופנה ללשכת הרווחה במקום מגוריו.

לנאשם הרשעה קודמת מחודש מאי שנת 2020 בעבירות איומים שעליה נידון למאסר על תנאי והתחייבות.

בהתייחסו לעבירה הנוכחית, הכחיש הנאשם כל ידיעה לגבי השטרות המזויפים ומסר שהוא אינו יודע מהיכן הגיעו השטרות לידיו. עם זאת, מתיאוריו עלה שהוא מבין את חומרת המעשים המיוחסים לו ומבין את הצורך בהטלת עונש בגינם. הנאשם ביטא רצון לנהל אורח חיים תקין ללא מעורבות נוספת בפלילים.

כגורמי סיכון לעבריינות חוזרת, צוינו: חווית ילדות קשה מלווה בתחושות ניכור, חוסר שייכות וכאוס, וללא מענה לצרכים בסיסיים, רגשיים וחינוכיים; השתלבות לא רציפה בעולם התעסוקה וקושי לקידום עצמי ולהתמדה בעבודה; התנהלות המאופיינת בקווי אישיות בלתי בשלים; התחברות לחברה שולית ושימוש בסמים; קושי לבחון את השלכות המעשים וקושי בקבלת אחריות; תחושות של פחד ורדיפה והיעדר מערכות תמיכה כלשהן; החזקה בעמדה השוללת את העבירה ואינה מאפשרת את בחינת המניעים העומדים ברקע לביצועה.

כגורמי סיכוי לשיקום, צוינו: רמת אינטליגנציה תקינה ויכולת ביטוי מילולית תואמת; הימצאות הנאשם בהליך של גיבוש זהותו כאשר מצד אחד קיים רצון להתנהלות תקינה ומצד שני היעדר יכולת לכך; היעדר דפוסי התנהלות עברייניים מושרשים.

לאור כל האמור, התרשם שירות המבחן שבהיעדר מענה טיפולי מתאים קיים סיכון להישנות עבירות נוספות בעתיד. עם זאת משלל הנאשם את שיוחס לו ושלל כל צורך או נזקקות טיפולית, המסקנה היא שהוא אינו בשל להשתלב בהליך טיפולי ועל כן נמנע שירות המבחן מהמלצה טיפולית בעניינו.

שירות המבחן המליץ על הטלת מאסר על תנאי כעונש מידתי ומחדד גבול, לצד פיצוי כספי והתחייבות להימנע מלעבור עבירה.

טיעוני הצדדים וראיות לעונש

4. כראיות לעונש מטעם התביעה הוגש פלט רישומו הפלילי של הנאשם.

5. בא-כוח המאשימה, עו"ד גלעד מלכי, עתר לגזור על הנאשם מאסר קצר בעבודות שירות לצד מאסר על תנאי. אשר למתחם העונש ההולם, טען שזה נע בין של"צ מורחב ועד לשישה חודשי מאסר בעבודות שירות, לצד עונשים נלווים. אשר לעונש המתאים בגדרי המתחם טען שיש למקם את עונשו של הנאשם מעל תחתית המתחם בשל עברו הפלילי. בטיעונו הדגיש את הערכים המוגנים שנפגעו ובהם הפגיעה בסדר הציבורי והשמירה על חיי מסחר תקינים תוך שטען שעל פי גישת הפסיקה יש לנקוט בענישה מחמירה בעבירות אלה בשל הרווח הפוטנציאלי הגבוה לעבריין אל מול סיכוי התפיסה הנמוכים. בדבריו עמד על היבטים נוספים לחומרה וטען שהמעשים נעשו לאחר תכנון מוקדם; הנאשם היה מבצעם הבלעדי; הנאשם דבק בעבירות ועבר אותן פעמיים כך שלא מדובר במעידה חד פעמית; למתלונן נגרם נזק כספי; במעשים היה גלום נזק פוטנציאלי רב; הנאשם לא קיבל אחריות על מעשיו ולא עשה מאמץ לתיקון הנזק שגרם. לתמיכה בטיעונו הפנה לפסיקה.

6. כראיות לעונש מטעם ההגנה הוגש פלט ביטוח וגבייה מטעם המוסד לביטוח לאומי המעיד על צו עיקול שניתן עקב חוב של הנאשם.

7. באת-כוח הנאשם, עו"ד ספא נעאמנה, ביקשה לאמץ המלצת שירות המבחן ולהסתפק במאסר על תנאי מרתיע. לאור מצבו הכלכלי הדחוק של הנאשם, ביקשה להימנע מהטלת קנס. בטיעוניה הדגישה שמדובר בשני מקרים בודדים שהתרחשו תוך פרק זמן קצר; שסכומי הכסף נמוכים; שהעבירות נעברו ללא תכנון מוקדם או בתחכום; ושהנזק שנגרם לבעל העסק היה מינורי. ב"כ הנאשם עמדה על חלוף הזמן מעת שנעברו העבירות אשר נגרם בין היתר בעקבות שיהוי בהגשת כתב האישום אשר הוגש כשנתיים לאחר קרות האירועים. בדבריה עמדה על היבטים נוספים לקולה וטענה שעברו הפלילי של הנאשם אינו מכביד; שמדובר בבחור צעיר שנסיבות חייו קשות; שהנאשם מגלה מוטיבציה לנהל אורח חיים נורמטיבי; ואינו בעל דפוסים עברייניים מושרשים.

8. הנאשם ויתר על זכותו למילה האחרונה והסתפק בדברי באת-כוחו.

דין והכרעה

קביעת מתחם העונש ההולם

9. כתב האישום מתאר שני אירועים הקשורים בקשר הדוק אשר ניתן להשקיף עליהם כמסכת עבריינית אחת. מדובר בעבירות זהות שנעברו בהפרש בן מספר שעות ומאותם מניעים. לפיכך ובהתאם למבחן הקשר ההדוק שגובש בפסיקה (ע"פ 4910/13 ג'אבר נגד מדינת ישראל (29.10.2014)), יש לראות בשניהם אירוע אחד לצורך קביעת מתחם העונש ההולם.

10. כידוע, העיקרון המנחה בקביעת העונש הוא **עיקרון ההלימה**, דהיינו, קיומו של יחס הולם בין חומרת מעשה העבירה בנסיבותיו ומידת אשמו של הנאשם, ובין סוג ומידת העונש שיוטל עליו (להלן: "**העיקרון המנחה**").

בית המשפט מצווה לקבוע מתחם עונש הולם למעשה העבירה בהתאם לעיקרון המנחה, תוך התחשבות בערך החברתי שנפגע ובמידת הפגיעה בו, במדיניות הענישה הנוהגת ובנסיבות הקשורות בביצוע העבירה.

11. הערכים החברתיים המוגנים שנפגעו כתוצאה ממעשיו של הנאשם הם אלה: ערך השמירה על קניינו של אדם; ערך ההגנה על חיי מסחר תקינים; ערך הבטחת האמון והביטחון העסקי בנוגע לשימוש בכסף מזומן כאמצעי תשלום בטוח; ערך הבטחת השמירה על כלכלת המדינה בדרך של מניעת שימוש בכוח קנייה פיקטיבי.

ב-רע"פ **שאוּש נגד מדינת ישראל** (24.12.2018) עמד בית המשפט העליון על כך שמעשי מרמה מזיקים לאמון החברתי וכפועל יוצא מכך פוגעים ביכולתה של החברה להצליח. ובלשון בית המשפט נוסחו הדברים כך:

"עבירות המרמה והזיוף פוגעות ביחסי האמון הבסיסיים בחברה הנחוצים לשם שגשוגה, ונדרשת החמרה בענישה בשל ביצוע עבירות אלה"

אשר לנזק הכלכלי הנגרם בעקבות זיוף כסף ובעקבות השימוש בו נאמרו ב-רע"פ 523/13 **דזנשוּלי נגד מדינת ישראל** (25.08.2015) הדברים שלהלן:

"[...] הערך המוגן בעבירות הזיוף מתבטא בעיקרו בפגיעה בכלכלה הציבורית ובערך המחנך השלילי כלפי החברה. עמד על כך פרופ' ג' הלוי בתארו את הפגיעה הכלכלית והחברתית הגלומה בעבירות של זיוף כספים [...] 'עבירות של זיוף כספים ובולים הן בעלות השפעה גורפת על הכלכלה הציבורית. יצירתם של כספים מזויפים והכנסתם למחזור השימוש בכלכלתה של המדינה מביא לידי דימוי פיקטיבי של כוח קנייה שאינו אמיתי ובעקיפין לירידת ערכו של המטבע ולאינפלציה אפשרית, בהתאם להיקף הזיופים ולהיקף השימוש בהם. בכך ניזוקה הכלכלה הציבורית, משאביה של החברה והחזקותיו הפיננסיות של כל פרט בחברה [...] מכלול פגיעות אלו בכלכלה הציבורית מביא לפגיעה בסדר הציבורי בהקשר הכלכלי והחברתי' [...]"

12. **מידת הפגיעה בערך המוגן** אינה מן הגבוהות בהתחשב בסכומי העבירות הנמוכים העומדים על סך 400 ₪ ובהתחשב בכך שמדובר בשני אירועים שהתרחשו באותו לילה בהפרש זמן קצר העומד על פחות משלוש שעות.

13. אשר ל**מדיניות הענישה הנוהגת**, בחינת גזרי דין בעבירות מסוג זה מעלה שבתי המשפט נוהגים להטיל עונשים במנעד רחב שבין מאסר על תנאי וקנס ועד מאסר ממש לצד עונשים נלווים, והכול בהתאם להיקף הכספי של העבירות; לשילוב שבין עבירות החזקת כסף מזויף לעבירות נוספות; וליתר הנסיבות הקשורות בביצוע העבירות. חלק מפסקי הדין שיובאו להלן חמורים יותר מהמקרה שלפנינו ברם ניתן להסיק מהם קנה מידה רלוונטי.

לצורך גיבוש מסקנותי אל עיינתי בפסקי הדין שלהלן:

רע"פ 523/13 **דזנשוּלי נגד מדינת ישראל** (25.08.2015): התקבל באופן חלקי ערעורו של הנאשם, כך שעונשו הופחת ל-**24 חודשי מאסר בפועל לצד עונשים נלווים**, חלף מאסר בן 30 חודשים שנגזר עליו.

הנאשם הורשע בזיוף שטרות כסף ומטבעות, קשירת קשר לביצוע פשע של מכירת ציוד לזיוף כסף, ובהחזקת פריטים אסורים. הנאשם החזיק במאות רבות של שטרות כסף מזויפים ומאות מטבעות מזויפים; במכירת המותאמת ומכוונת להכנת מטבעות מזויפים בני 10 ₪ שלגביה קשר קשר למכירתה ועמד לשם בקשר עם סוכנים משטרתיים; וכן החזיק בנשק; במכשירי פריצה; וברכוש החשוד כגנוב.

רע"פ 3195/11 מגלשווילי נגד מדינת ישראל (29.5.2011): נדחתה בקשת רשות ערעור של נאשם שהורשע בקבלת דבר במרמה ובהחזקת שטר מזויף, ונידון ל-10 חודשי מאסר בפועל לצד עונשים נלווים. בנסיבות התיק, התחזה הנאשם לאחר ושילם במרמה סך של 8,800 דולר בשטרות מזויפים בתמורה לציוד מחשוב בשווי 35,450 ₪.

ת"פ (ח') 74821-10-18 מדינת ישראל נגד פרץ (12.07.2020): הנאשם נידון ל-3 חודשי מאסר בעבודות שירות לצד עונשים נלווים, לאחר שהורשע בשלוש עבירות של החזקת שטר כסף מזויף וקבלת דבר במרמה. באישום הראשון הורשע בכך שרכש מכשיר מסוג איפון באמצעות 14 שטרות מזויפים בני 200 ₪; באישום השני הורשע בכך שהחזיק בביתו 4 שטרות מזויפים בני 200 ₪; ובאישום השלישי הורשע בכך שקיבל ממכר 100 שטרות מזויפים בני 50 ₪ ושטר מזויף נוסף בן 200 ₪, והחזיק בהם עד שהבחין בשוטרים. נקבע שמתחם העונש הכולל נע בין מאסר על תנאי ועד 12 חודשי מאסר בפועל.

ת"פ (י-ם) 52826-11-18 מדינת ישראל נגד עבדיה ואח' (08.03.2020): נגזר דינם של שני נאשמים בשלושה אישומים של זיוף שטר כסף, קשירת קשר לפשע, ניסיון לקבלת דבר במרמה, וקבלת דבר במרמה. השניים רכשו שטרות כסף מזויפים בסכום של 1,000 ₪, ותכננו לרכוש שטרות נוספים. נאשם 1 ניסה לרכוש מוצר באמצעות שטר מזויף ובהמשך רכש מוצר בסופרמרקט באמצעות שטר כסף מזויף בן 50 ₪. נאשם 2 רכש בשני מקרים מוצרים ממכרת באמצעות שטרות מזויפים בני 50 ₪. נקבע שמתחם העונש ההולם נע בין מאסר על תנאי ועד שנת מאסר בפועל. דינם של הנאשמים נגזר למאסר על תנאי, קנס והתחייבות.

ת"פ (ת"א) 50758-03-18 מדינת ישראל נגד אסנקאו (16.07.2019): הנאשם נידון למאסר על תנאי וקנס לאחר שהורשע בעבירות זיוף שטר כסף ובניסיון לקבלת דבר במרמה. בנסיבות התיק, החזיק הנאשם בשלושה שטרות מזויפים בני 200 ₪ וניסה לרכוש משקה במועדון באמצעות אחד מהם. נקבע שמתחם העונש ההולם נע בין מאסר על תנאי ועד 6 חודשי מאסר.

ת"פ (ת"א) 25448-09-16 מדינת ישראל נגד סושקו (30.01.2018): הנאשם נידון ל-3 חודשי מאסר לצד עונשים נלווים, לאחר שהורשע בשלושה אישומים של החזקת שטרות כסף מזויפים. סך הכול החזיק הנאשם בשבעה שטרות מזויפים בני 100 ₪. נקבע שמתחם העונש ההולם נע בין חודשיים מאסר בעבודות שירות ועד שמונה חודשי מאסר בפועל.

ת"פ (א"י) 36660-03-16 מדינת ישראל נגד ביטון (19.07.2017): הנאשם נידון ל-4 חודשי מאסר בעבודות שירות ולהפעלת מאסר על תנאי, חלקו בחופף, כך שהעונש הכולל שהוטל עליו עמד על 5 חודשי מאסר בעבודות

שירות לצד עונשים נלווים. הנאשם הורשע בעבירות זיוף שטר כסף, שימוש במסמך מזויף, וקבלת דבר במרמה. בנסיבות התיק, החזיק הנאשם בביתו 52 שטרות הנחזים כשטרות כסף בני 50 ₪, ו-3 שטרות הנחזים כשטרות כסף בני 100 ₪, ורכש באמצעות השטרות המזויפים מוצרים בסך 500 ₪. נקבע שמתחם העונש ההולם את המעשים נע בין מאסר מותנה ושל"צ ועד 14 חודשי מאסר בפועל, לצד ענישה מרתיעה וענישה כלכלית.

14. במסגרת הנסיבות הקשורות בביצוע העבירות, נתתי דעתי לנסיבות הבאות:

א. **חלקו היחסי של הנאשם בביצוע העבירות;** אמנם הייתה מעורבות של אדם נוסף בעבירות אשר היה בחברת הנאשם (ראו סרטון 2; וסרטון 3 שבסופו של דבר לא יוחסה לנאשם עבירה בגינו), ברם הראיות בכללותן מלמדות שהנאשם היה הדמות הדומיננטית וזה שהוביל את העבירות. משכך נושא הנאשם באחריות העיקרית למעשים.

ב. **הנזק שנגרם מביצוע העבירות;** הנאשם גרם במעשיו לנזק כלכלי למתלון - בעל החנות אם כי לא מדובר בסכום גבוה. מעבר לפגיעה הכלכלית נגרמה למתלון עגמת נפש וטרדה בכך שהוטרד להתחקות אחר השטרות המזויפים ואחר הקליינט ששילם באמצעותם, להגיש תלונה במשטרה, ולהעיד במשפט.

15. בהתאם לתיקון 113 לחוק העונשין, ולאחר שקלול מכלול הנסיבות והשיקולים הרלוונטיים, אני קובע **שמתחם העונש ההולם את המעשים נע בין מאסר על תנאי וקנס או של"צ, ועד לשישה חודשי מאסר אפשר בעבודות שירות לצד מאסר על תנאי וקנס.**

16. במקרה זה, לא מצאתי שקיימים שיקולים אשר מצדיקים סטייה מהמתחם, לחומרה או לקולה.

גזירת העונש המתאים לנאשם

17. בגזירת העונש המתאים לנאשם, רשאי בית המשפט להתחשב **בנסיבות שאינן קשורות בביצוע העבירה** ולתת להן משקל, ובלבד שהעונש לא יחרוג ממתחם העונש ההולם.

בהתאם לכך נתתי דעתי לנסיבות הבאות:

א. **הפגיעה של העונש בנאשם, לרבות בשל גילו;** הנאשם צעיר בן 24 שנסיבות חייו קשות ומורכבות כעולה מהתסקיר. יש חשש שאם יוטל עליו עונש מאסר ואף אם מדובר בעבודות שירות, יתדרדר מצבו מבחינה כלכלית ורגשית. אזכיר בהקשר זה שמצבו הנוכחי של הנאשם בעת הזאת רגיש כעולה מהתרשמותו של שירות המבחן שסבר שהנאשם מצוי בהליך של גיבוש זהותו, הוא חפץ בניהול אורח חיים נורמטיבי, ואין לו דפוסי עבריינים מושרשים.

ב. **אי נטילת אחריות;** הנאשם כפר באשמתו ובחר לנהל את התיק ולהיאבק על חפותו. על פי התסקיר הנאשם עודנו אווז בעמדה המכחישה את אחריותו לעבירות. נכון, לנאשם שמורה זכותו לטעון לחפותו ולהאמין בה, ואין לזקוף זאת לחובתו. כך נקבע במפורש בסעיף 40א(6) לחוק שזו לשונו: **"...ואולם כפירה באשמה וניהול משפט על ידי הנאשם לא יזקפו לחובתו"**. עם זאת, משכפר הנאשם באשמה והוא אינו מכיר בחטאו, אינו מקבל אחריות על מעשיו, אינו מתחרט, אינו מפיק לקחים, אינו פועל לתיקון דרכיו, ואינו פועל לתיקון הנזק שגרם, לא יוכל ליהנות מההקלות השמורות למי שהודה.

ג. **חלופי הזמן מעת ביצוע העבירה;** הנאשם עבר את העבירות בחודש אוקטובר 2016, בעוד שכתב האישום הוגש כעבור שנתיים בחודש ספטמבר 2018. כיום, בתחילת שנת 2022, אנו מצויים למעלה מחמש שנים מעת שנעברו העבירות. במהלך תקופה זו לא עבר הנאשם עבירות נוספות זולת עבירת איומים אחת ויש לזקוף זאת לזכותו.

ד. **עברו הפלילי של הנאשם;** לנאשם הרשעה קודמת אחת מחודש מאי שנת 2020 בעבירת איומים, שבגינה נידון למאסר על תנאי והתחייבות. הרשעה זו אינה ממין העניין ועל כן הענקתי לה משקל מזערי.

18. לאחר שנתתי דעתי לכלל הנסיבות שאינן קשורות בביצוע העבירה, מתוך התחשבות מיוחדת בנסיבות חייו הקשות והמורכבות של הנאשם, וכדי למנוע את התדרדרותו בעתיד, הגעתי לכלל מסקנה שיש למקם את עונשו **בחלקו התחתון של מתחם העונש ההולם**, קרי, לגזור עליו מאסר על תנאי, קנס, ופיצוי למתלונן.

סוף דבר

19. לאחר ששקלתי את רכיבי הענישה השונים - סוגם, מידתם והשפעתם ההדדית, החלטתי לגזור על הנאשם את העונשים כדלקמן:

א. **מאסר בן שלושה חודשים שאותו לא יישא הנאשם אלא אם יעבור בתוך שלוש שנים מהיום עבירה שיש בה יסוד של מרמה ויורשע בה בתוך התקופה או לאחריה.**

ב. **קנס בסך 1,500 ₪ או 7 ימי מאסר תמורתו.** הקנס ישולם בחמישה תשלומים שווים ורצופים. התשלום הראשון ישולם ביום 01.02.2022 ובכל 1 בחודש בארבעת החודשים העוקבים. אם לא ישולם תשלום במועדו תעמוד יתרת הקנס לפירעון מידי ותישא הפרשי הצמדה וריבית.

ג. **פיצוי לנפגע העבירה, מר אליהו אזולאי, בסך 1,500 ₪.**

עמוד 7

הפיצוי ישולם בחמישה תשלומים שווים ורצופים החל מיום 01.02.2022 ובכל 1 בחודש בארבעת החודשים העוקבים. אם לא ישולם תשלום במועדו, תעמוד יתרת הפיצוי לפירעון מידי ותישא הפרשי הצמדה וריבית..

מזכירות בית המשפט תמציא את העתק גזר דין לשירות המבחן למבוגרים.

זכות ערעור לבית המשפט המחוזי בירושלים בתוך 45 יום מהיום.

ניתן היום, כ"ד שבט תשפ"ב, 26 ינואר 2022, במעמד הצדדים.